

A Kúria a dr. Bajnai Gábor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tóth M. Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen rendkívüli felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 1.M.1109/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.638.300/2013/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. július 8. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.638.300/2013/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.1109/2012/18. számú ítéletét helybenhagyja. Megállapítja, hogy a felperes munkaviszonya az alperesnél 2015. július 8-án szűnik meg.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 150.000 (egyszázötvenezer) forint és 40.500 (negyvenezer-ötszáz) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 713.400 (hétszáztizenháromezer-négyszáz) forint együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes keresete az alperes rendkívüli felmondása jogellenességének megállapítására és jogkövetkezményei alkalmazására, valamint nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányult.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.1109/2012/18. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes 2012. február 28-án kelt rendkívüli felmondással jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát. A munkaviszony az ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg. Kötelezte az alperest a felperes javára elmaradt munkabér, cafeteria kamatokkal növelt összegben történő felmentési időre járó átlagkereset, végkielégítés és 12 havi átalánykártérítés megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest a felperes javára perköltség, az állam javára kereseti illeték megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1985. szeptember 2-ától utasbiztonsági ellenőr munkakörben fennálló munkaviszonyát az alperes 2012. február 28-án rendkívüli felmondással megszüntette. Az indokolás szerint a felperes 2012. február 3-án az operátor helyiségbe beosztva két széket összetolt, és majdnem fekvő pozíciót felvéve elfordult a monitoroktól, a szemét becsukta, és körülbelül negyed óráig pihent.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes 2012. február 3-án egy ötszintű - két röntgenképes, két humánoperátori és nyitási-szintből álló - biztonsági rendszer második szintjének

minősülő ellenőrzést végzett az érkező csomagokon úgy, hogy minden csomag érkezését csengő hang jelezte.

Az alperes által a per anyagává tett kamerafelvétel tanúsága szerint a perbeli időszakban alacsony volt a csomagforgalom, a felperes és a munkatársai egyaránt pihenő pozíciót vettek fel, azonban olyan csomag nem haladt át az ellenőrző szinten, amelyet a felperes elmulasztott volna megvizsgálni. Látható volt az is, hogy a felperes a figyelmeztetést követően a felszólításnak eleget téve felhagyott a pihenéssel.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes megőrizte a munkaképes állapotát, és magatartása nem valósított meg rendkívüli felmondás alapjául szolgáló kötelezettségszegést. A légiközlekedés biztonságára veszélyes csomagok kiszűrését nem mulasztotta el, így a tényállásból hiányzik a lényeges kötelezettségszegés, valamint nem állapítható meg annak jelentős mértéke sem, továbbá az alperesnek nem származott kára a felperes magatartásából.

Mindezek alapján megállapította, hogy a felperes munkaviszonyát az alperes jogellenesen, az 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 96. § (1) bekezdésbe ütközően szüntette meg. Ezért az Mt. 100. § (4) - (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelő jogkövetkezményeket alkalmazott.

A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét alaptalannak találta (Mt. 177. §).

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes teljes keresetének elutasítását kérte. Hivatkozása szerint a felperes munkaképes állapotát nem őrizte meg, azt a tanúvallomások, és az egyéb peradatok is cáfolják. Téves az elsőfokú bíróság álláspontja, miszerint azért nem valósult meg a lényeges, jelentős mértékű kötelezettségszegés, mert a felperes a veszélyes csomagok kiszűrését nem mulasztotta el. A felperesnek ugyanis azt rótták fel, hogy nem figyelte a monitort, attól elfordult, becsukta a szemét, az elalvást is kockáztatta. A károkozásra vonatkozóan a rendkívüli felmondás nem tartalmaz megállapítást, így annak vizsgálata az elsőfokú bíróság részéről szükségtelen volt. A munkavégzés az operatív munkaállomáson folyamatosan nagy koncentrációt igényel, ezért 90 percnél hosszabb időt nem lehet ott dolgozni 100 poggyász/óra sűrűség esetén sem. A pihenés, eldőlés, a monitortól elfordulás, alvás vagy annak megkockáztatása ezen a munkahelyen nem megengedhető.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében is előadta, miszerint nem volt szabályzat arra, hogy a munkát milyen testhelyzetben kell végezni. A munkáltató sem kifogásolta, hogy a felperesen kívül más személy is hasonló testhelyzetben dolgozott, de az érkező csomagokat így is valamennyi esetben megvizsgálta.

A Fővárosi Törvényszék 55.Mf.638.300/2013/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította. Rögzítette, hogy az eljárási illetéket az állam viseli. Marasztalta a felperest az alperes javára együttes első- és másodfokú perköltségben.

A törvényszék az iratok és a másodfokú eljárásban ismételten beszerzett kamerafelvétel tanulmányozása után megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, de a levont jogkövetkeztetése nem helytálló.

Rögzítette, hogy a rendkívüli felmondás részletesen tartalmazta a kifogásolt felperesi magatartás leírását, amely megfelel a kamerafelvételnek, és a felperes elismerő nyilatkozatának. A felvétel megtekintése alapján a másodfokú bíróság nem tartotta elfogadhatónak az elsőfokú ítélet azon megállapítását, amely szerint a felperes „megőrizte a munkaképes állapotát”.

A munkahelyi magatartás megítélése szempontjából annak tulajdonított jelentőséget, hogy az adott munkakörhöz kapcsolódó környezetben a munkaköri feladatokhoz kötődően milyen volt a munkavállalótól elvárt magatartás. A felperessel szemben munkaköréből adódóan jogos és életszerű az a munkáltatói követelmény, hogy az operátori helyiségben ne fekvve, a monitortól elfordulva pihenjen, a szemét lecsukva tartózkodjon, akkor sem, ha éppen nem szükséges az érkező csomagok vizsgálata. A felperestől – mind az utasok biztonsága, mind a munkáltató érdekében – fokozottan felelősségteljes magatartás, kiemelt figyelem és fegyelem volt elvárható. Éppen ennek a folyamatos fenntartása érdekében korlátozta az alperes 90 percben az operátori helyiségben történő munkavégzést. Ezért jogos munkáltatói elvárás, hogy munkára készen várja a munkavállaló az érkező csomagokat, illetőleg az érdemi munka megkezdését.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Eljárásjogi szabálysértésként a Pp. 3. § (6) bekezdésének megsértésére hivatkozott. A másodfokú bíróság nem tájékoztatta a felperest arról, hogy az alperes eleget tett-e azon felhívásnak, miszerint ismételten csatolja a kamerafelvételt. Ennek a felekkel közös megtekintésére sem került sor. Ez lényeges eljárási szabálysértés figyelemmel arra is, hogy a felperes már az elsőfokú eljárásban is hivatkozott arra, hogy a felvételekből nem lehet megállapítani a másodfokú bíróság által elfogadott tényt, miszerint a felperes a szemét lecsukta.

Anyagi jogszabálysértésként az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak megsértésére hivatkozott. Álláspontja szerint a másodfokú ítéletből nem állapítható meg a rendkívüli felmondás alkalmazásához szükséges három együttes feltétel megléte.

A felperes a munkaköri kötelezettségeinek eleget tett, csomag vizsgálatlanul a monitor előtt nem haladt át. A munkáltató által elvárt helyes testtartás sem a munkaszerződésében, sem a munkaköri leírásában, sem belső szabályzatokban nem szerepel, de más munkavállaló esetében az alperes azt nem is kifogásolta. Ebből következően a munkahelyi fegyelmet sem sértette a felperes, hiszen a kamerafelvételen is láthatóan hasonló testhelyzetben lévő másik munkavállaló esetén nem volt következmény. Hiányzik tehát a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettség megsértése mint

tényállási elem.

Nem állapítható meg az sem, hogy jelentős mértékű lett volna a kötelezettségszegés. A felperes ugyanis a pihenő testhelyzetében sem vonta ki magát a munkavégzés alól, a munkaköri feladatait maradéktalanul, hibátlanul elvégezte, és az alperes felszólításának haladéktalanul eleget tett.

A másodfokú bíróság a szubjektív oldallal a felperes szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásával nem foglalkozott.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte a felperes felülvizsgálati eljárási költségben marasztalásával.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 96. § (2) bekezdés alapján irányadó 89. § (2) bekezdése szerint az alperest terhelte a perben annak bizonyítása, hogy a rendkívüli felmondásban felhozottak valós és jogszerű indokul szolgálhattak az azonnali hatályú munkaviszony megszüntetéshez az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

E kötelezettségének azonban az alperes az általa csatolt okirati bizonyíték, kamerafelvétel és a tanúbizonyítás ellenére sem tett eleget.

A kamerafelvétel vonatkozásában a felperes alaptalanul hivatkozott a Pp. 3. § (6) bekezdésének a megsértésére lényeges eljárási szabálysértésként. A felperes részére ugyanis biztosítva volt, hogy a bírósághoz becsatolt kamerafelvételt megismerhesse, és arra nyilatkozhasson.

Az elsőfokú eljárásban DVD-n a felperesnek közvetlenül átadták a 2012. február 3-ai megfigyelésére vonatkozó felvételt tartalmazó adathordozót, amelyre a felperes a előkészítő iratában részletes észrevételt adott, sőt az alperes 11. sorszámú előkészítő iratában tett, a felvétel tartalmára vonatkozó leírásra részletesen reagált. A jegyzőkönyv tanúsága szerint pedig Sz.I. a felvétel megtekintését követően elismerte, hogy azon nem látszik, miszerint a felperes szeme be van-e csukva vagy sem. A törvényszék a jegyzőkönyvben a folytatólagos tárgyalás megnyitását követően rögzítette, hogy a felvételt megtekintette.

A perben a kamerafelvételen kívül azonban a felperes által tanúsított magatartásra más bizonyíték is rendelkezésre állt. A keresetlevél mellékleteként a felperes maga csatolta a 2012. február 15-ei meghallgatásáról felvett jegyzőkönyvet, amelyben elismerte, hogy „nem aludtam, tény és való, hogy fent volt a lábam, és picit becsuktam a szemem, mert poggyász nem érkezett”, de ezt tanúvallomás is igazolta (Sz.I.jegyzőkönyv).

A törvényszék a rendkívüli felmondást azért találta megalapozottnak, mert a felperes nem felelt meg azon munkáltatói elvárásnak, miszerint az operátori helyiségben az utasok biztonsága érdekében fokozottan felelősségteljes magatartást, kiemelt figyelmet és fegyelmet kell tanúsítani.

A magatartásának értékelésekor azonban figyelmen kívül hagyta az általa is elfogadott elsőfokú ítéleti tényállást, miszerint „a

perbeli időszakban rendkívül alacsony csomagforgalom volt, a felperes és munkatársai is egyaránt pihenő pozíciót vettek fel, azonban olyan csomag nem haladt át az ellenőrző szinten, amelyet a felperes elmulasztott volna megvizsgálni. Látható továbbá, hogy a felperes a figyelmeztetést követően azonnal eleget tett a felszólításnak, és felhagyott a pihenéssel". A pihenő testhelyzetet tehát a munkáltató más munkavállalónál, és a felperes esetében - az őt történő megfigyelés időtartamát tekintve - hosszabb időn át eltűrte (Sz.I. vallomása szerint ugyanis 5-6 percen keresztül figyelte a felperest -jegyzőkönyv, 4. oldal 7. bekezdés).

A felperes adott munkafeladatát a csatolt technológiai utasításban foglalt monitoros ellenőrzés képezte, amelyet a röntgenkészülék előtt elhaladó csomagok csengetéssel történő érkezését követően kellett ellátnia. E feladatának eleget tett, így a fentiek alapján a pihenő testhelyzet felvétele - szemének behunyása mellett az adott esetben és körülmények között - sem minősül olyan lényeges és jelentős mértékű vétkes kötelezettségszegésnek, amely a rendkívüli felmondás [Mt. 96. § (1) bekezdés a) pont] alkalmazását megalapozná.

A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az Mt. 100. § (5) bekezdés alapján állapította meg a felperes munkaviszonya megszűnésének időpontját.

A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes együttes fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, míg a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján a fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték lerovására.

Budapest, 2015. július 8.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

Nné

tisztviselő